

ประเด็นที่น่าสนใจ

สถานการณ์ด้านหนี้สินกิจการของ MSME ไตรมาสที่ 2 ปี 2566

เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ MSME จำนวน 2,691 ราย จาก 6 ภูมิภาค ระหว่างวันที่ 17-27 มิถุนายน 2566

นิยามภาระหนี้สิน

มีภาระหนี้สิน : เป็นการกู้ยืมเงินของธุรกิจจากแหล่งเงินทุน ทั้งในสถาบันการเงิน และนอกสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นการกู้ยืมเงินเพื่อมาใช้ดำเนินการในการดำเนินงานของธุรกิจ

* ข้อจำกัดด้านการทำบัญชีของธุรกิจรายเล็ก ทำให้ธุรกิจรายเล็กบางรายไม่มีการแบ่งสัดส่วนระหว่างเงินกู้ยืมที่ใช้ในธุรกิจ และใช้ส่วนบุคคล ซึ่งทำให้ในการตอบแบบสอบถาม คำตอบของผู้ประกอบการส่วนหนึ่งจะเป็นทั้งในหมวดของหนี้สินธุรกิจ และหนี้สินส่วนบุคคล

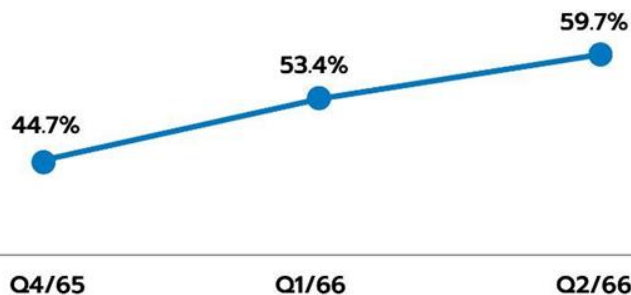
เคยมีภาระหนี้สิน : ธุรกิจมีการชำระหนี้สินเสร็จสิ้นแล้วในไตรมาสปัจจุบัน (ไตรมาสที่มีการสำรวจ)

ไม่มีภาระหนี้สิน : ธุรกิจไม่มีการกู้ยืมเงิน เป็นการใช้ทรัพย์สินส่วนตัว หรือการระดมทุนในการดำเนินงานของธุรกิจ

การกู้ยืมเงินของ MSME ในไตรมาสที่ 2 ขยายตัว ส่วนใหญ่นำมาใช้หมุนเวียน ในกิจการ ส่วนภาคการลงทุน คือ การซ่อมแซมสถานประกอบการเป็นหลัก

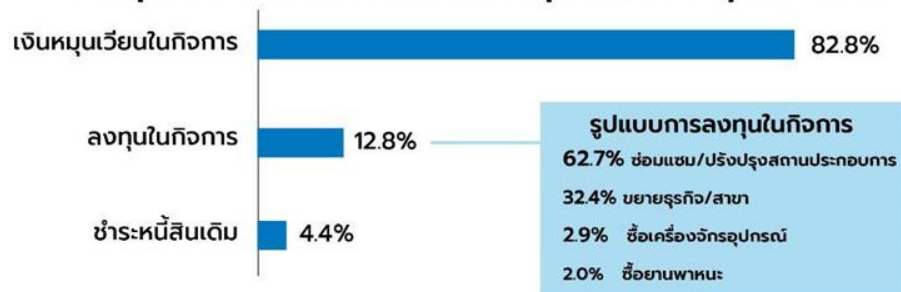
ภาระหนี้สินของธุรกิจ MSME ไตรมาสที่ 2 ปี 2566

5 สาขาธุรกิจที่มีสัดส่วนการมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากไตรมาสที่ 1 ปี 2566

- โรงแรม/เกสต์เฮาส์/บังกะโล
- บริการสันทนาการ/วัฒนธรรม/การกีฬา
- บริการกิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ (หอพัก/ห้องเช่า)
- บริการการท่องเที่ยว
- ด้านการขนส่งมวลชน (ไม่ประจำทาง)

วัตถุประสงค์หลักในการนำเงินทุนไปใช้ของธุรกิจ MSME

MSME มีสัดส่วนกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนนอกระบบสถาบันเพิ่มขึ้น โดยเป็นการกู้ยืมจากเพื่อน/ญาติพี่น้องมากที่สุด ตามแนวโน้มการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบสถาบันการเงินที่เข้มงวดมากขึ้น

แหล่งเงินทุนกู้ยืมของธุรกิจ MSME

Micro

Small

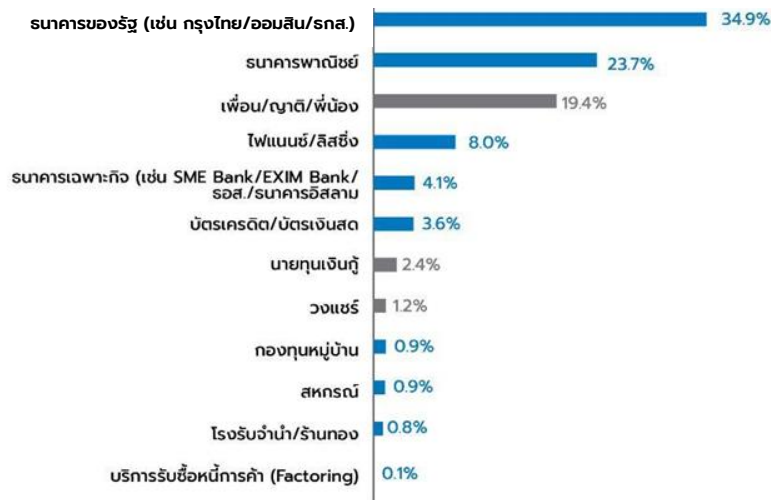

Medium

หมายเหตุ : แหล่งกู้ยืมเงินนอกระบบของธุรกิจขนาด Medium คือ ยืมจากเพื่อน/ญาติพี่น้อง

ประเภทแหล่งกู้ยืมของธุรกิจ ไตรมาสที่ 2 ปี 2566

3 อันดับแหล่งเงินกู้ของธุรกิจ MSME แยกตามขนาดธุรกิจ

Micro

- ธนาคารของรัฐ (เช่น กรุงไทย/ออมสิน/รทส.)
- เพื่อน/ญาติพี่น้อง
- ธนาคารพาณิชย์

Small

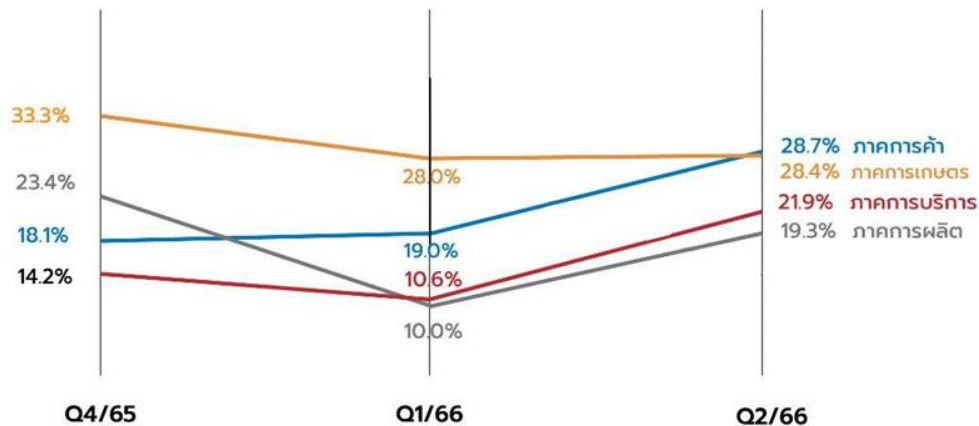
- ธนาคารของรัฐ (เช่น กรุงไทย/ออมสิน/รทส.)
- ธนาคารพาณิชย์
- ไฟแนนซ์/ลิสซิ่ง

Medium

- ธนาคารของรัฐ (เช่น กรุงไทย/ออมสิน/รทส.)
- ธนาคารพาณิชย์
- ไฟแนนซ์/ลิสซิ่ง

การกู้ยืมเงินนอกระบบสถาบันการเงินมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในธุรกิจภาคการค้า และภาคการบริการ ตามลำดับ

ธุรกิจ MSME ที่มีการกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนนอกระบบสถาบันการเงิน

หมายเหตุ : สัดส่วนตัวอย่างภาคการเกษตร จำนวน 95 ราย และมีการปรับสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในไตรมาสปัจจุบัน โดยการเพิ่มสัดส่วนกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องฟาร์มเพิ่มขึ้น

3 สาขาธุรกิจที่มีการกู้ยืมจาก "นายทุนเงินกู" มากที่สุด

- ค้าปลีกอุปโภค/บริโภค (ดั้งเดิม)
- ร้านอาหาร/ภัตตาคาร
- บริการการก่อสร้าง

3 สาขาธุรกิจที่มีการกู้ยืมจาก "เพื่อน/ญาติพี่น้อง" มากที่สุด

- ค้าปลีกอุปโภค/บริโภค (Modern trade)
- บริการสินทนาการ/วัฒนธรรม/การกีฬา
- บริการซ่อมบำรุง

มาตรฐานการให้สินเชื่อภาคธุรกิจ

หน่วย : ดัชนี

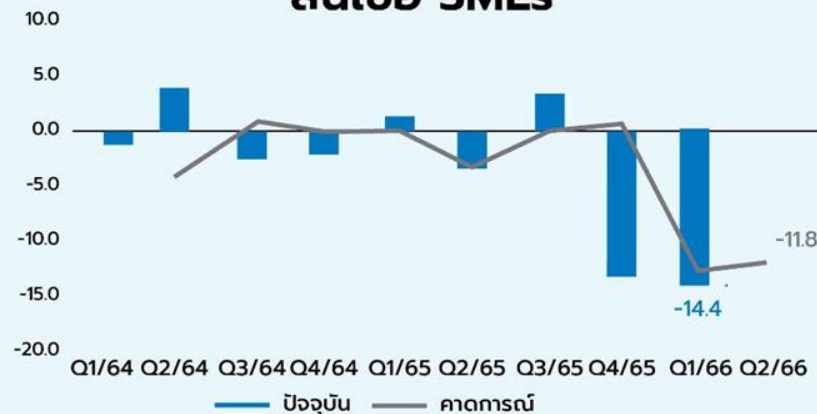
ดัชนีมีค่ามากกว่า 0 หมายถึง มาตรฐานการให้สินเชื่อผ่อนคลายจากไตรมาสก่อน

ดัชนีมีค่าน้อยกว่า 0 หมายถึง มาตรฐานการให้สินเชื่อเข้มงวดจากไตรมาสก่อน

สินเชื่อธุรกิจ

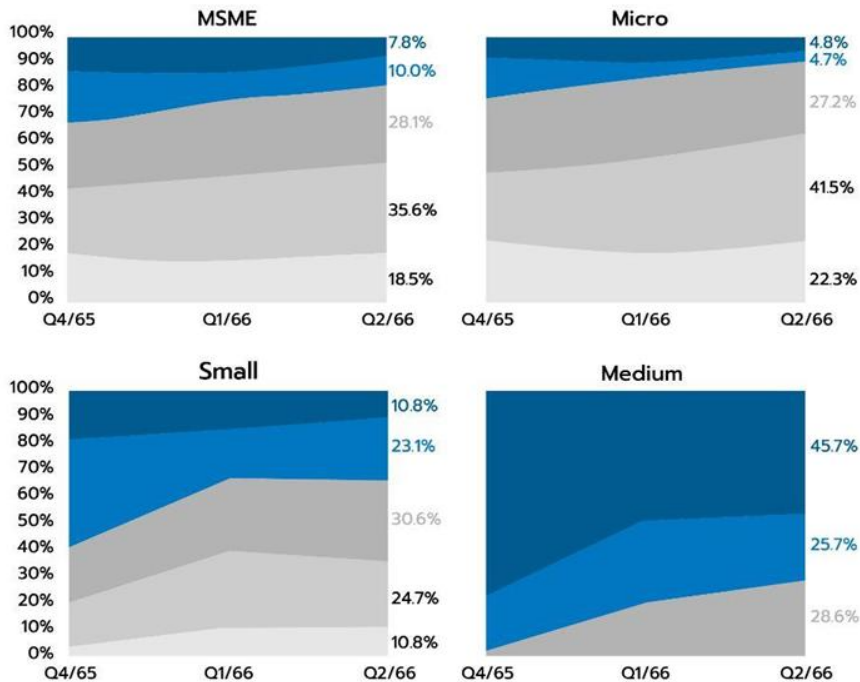

สินเชื่อ SMEs

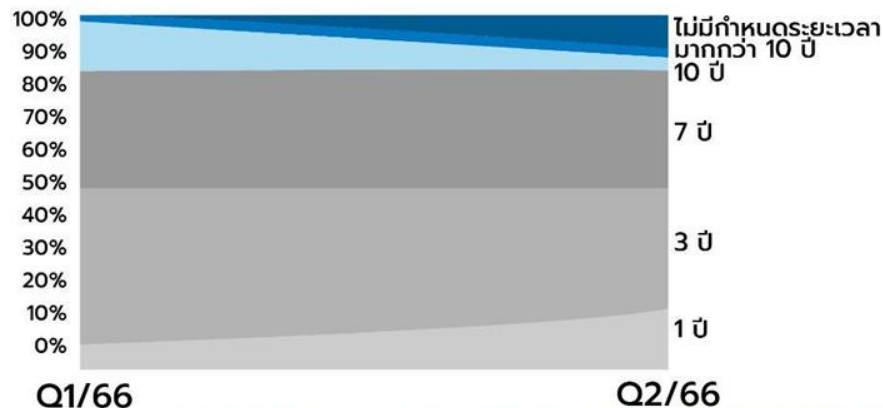

MSME ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินอยู่ในช่วง 50,000 ถึง 100,000 บาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจรายย่อย ส่วนระยะเวลาสัญญาเงินกู้ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ไม่เกิน 7 ปี

ภาระหนี้สินทั้งหมดของธุรกิจ MSME

ระยะเวลาสัญญาเงินกู้หลักของธุรกิจ MSME

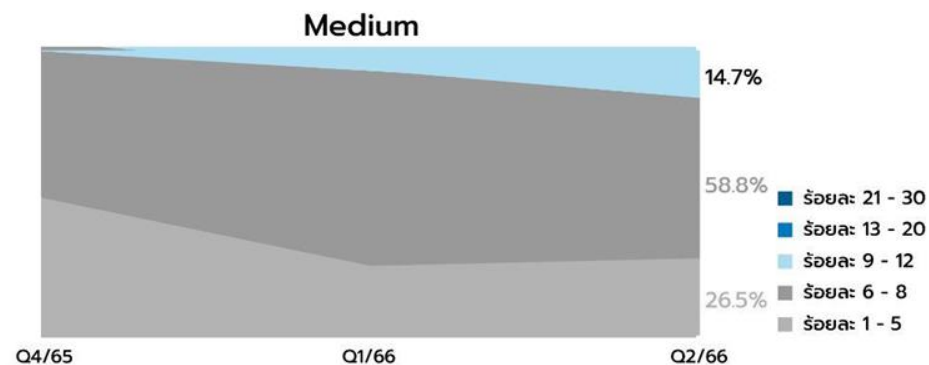
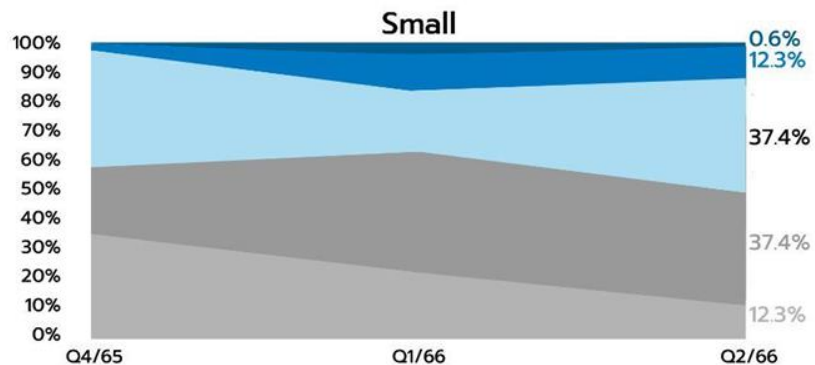
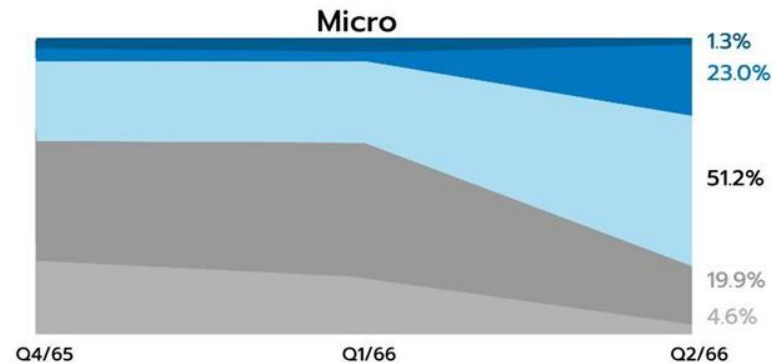
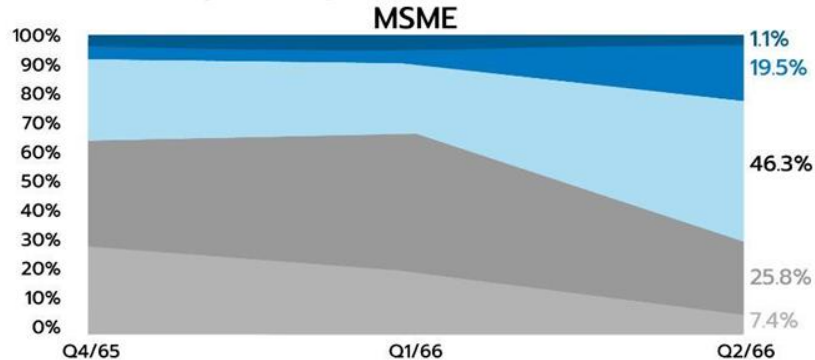

หมายเหตุ : MSME ที่ระบุว่ามีระยะเวลาสัญญาเงินกู้ เนื่องจากเป็นการกู้ยืมจากคนในครอบครัว ทำให้ไม่มีการกำหนดเวลาการชำระคืนที่ชัดเจน

ต้นทุนการกู้ยืมเงินของ MSME ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า โดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจรายย่อย และขนาดย่อม และธุรกิจรายย่อยยังมีการเก็บอัตราดอกเบี้ยในสัดส่วนที่สูงกว่าธุรกิจขนาดอื่น ๆ โดยเปรียบเทียบ

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้หลักของธุรกิจ MSME

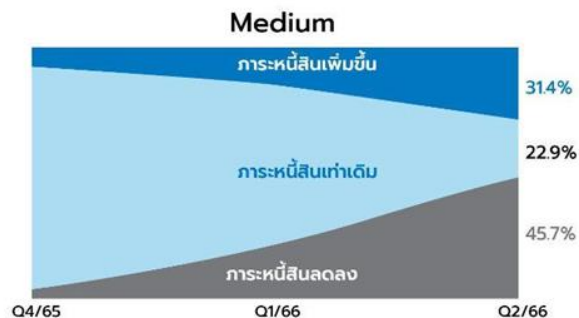
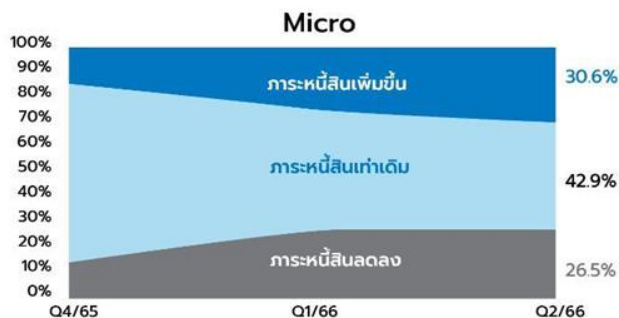
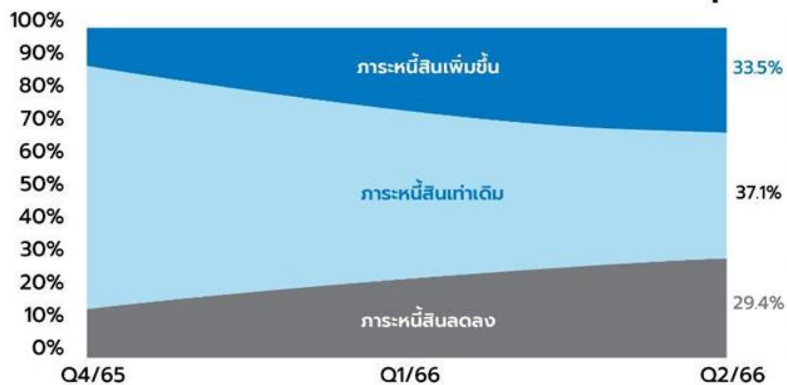

หมายเหตุ : MSME ที่ระบุนำกู้ยืมเงินแบบปลอดดอกเบี้ย เป็นการกู้ยืมเงินจากเพื่อน/ญาติพี่น้อง

ไตรมาสที่ 2 ปี 2566 MSME มีสัดส่วนภาระหนี้สินเปลี่ยนแปลงทั้งที่เพิ่มขึ้น และลดลง โดยเฉพาะในธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง ส่วนรายย่อยมีแนวโน้มภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นมากกว่า

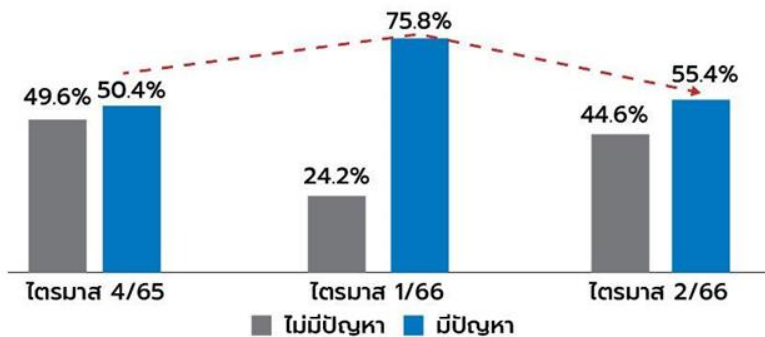
การเปลี่ยนแปลงภาระหนี้สินของ MSME ในปัจจุบัน

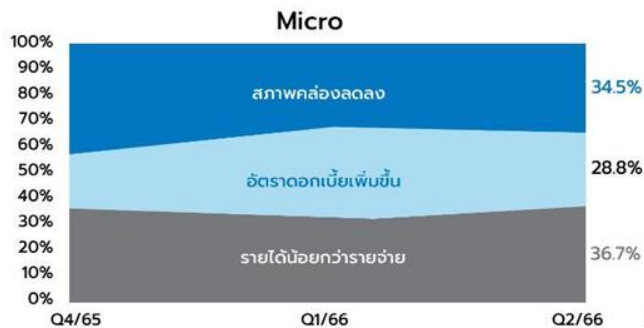
MSME กว่าร้อยละ 50 กำลังเผชิญปัญหาด้านการเงิน และภาระหนี้สิน โดยเฉพาะด้านสภาพคล่องที่ลดลง และรายได้ไม่พอกับรายจ่าย

ปัญหาด้านการเงิน และภาระหนี้สินที่ธุรกิจ MSME กำลังเผชิญในปัจจุบัน

ปัญหาที่ธุรกิจ MSME กำลังเผชิญ

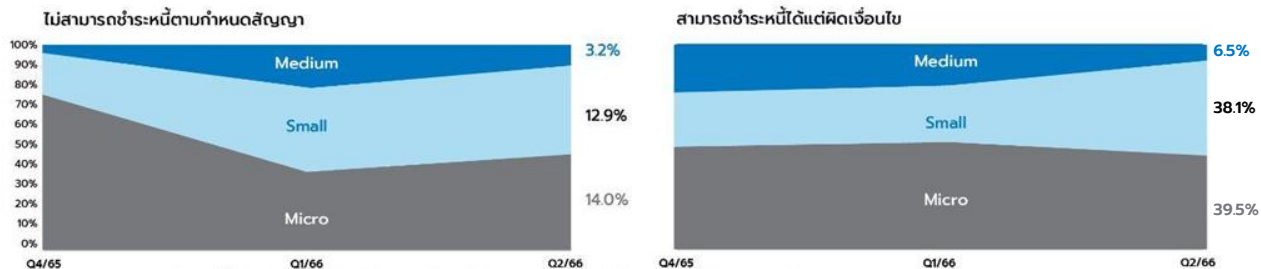

MSME กว่าร้อยละ 40 มีแนวโน้มเจอปัญหาการชำระหนี้ โดยเฉพาะในกลุ่มรายย่อย

ความสามารถในการชำระหนี้ตามกำหนดสัญญาธุรกิจ MSME

ความสามารถในการชำระหนี้ของภาคธุรกิจ MSME

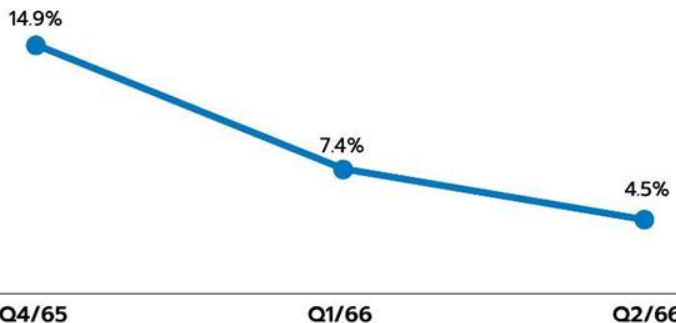
หมายเหตุ : สามารถชำระหนี้ได้แต่ผิดเงื่อนไข คือ การชำระล่าช้าเกิน 1 เดือน หรือการชำระไม่ครบตามจำนวน

สาขารธุรกิจที่ตอบว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญาในไตรมาสที่ 2 มากที่สุด คือ

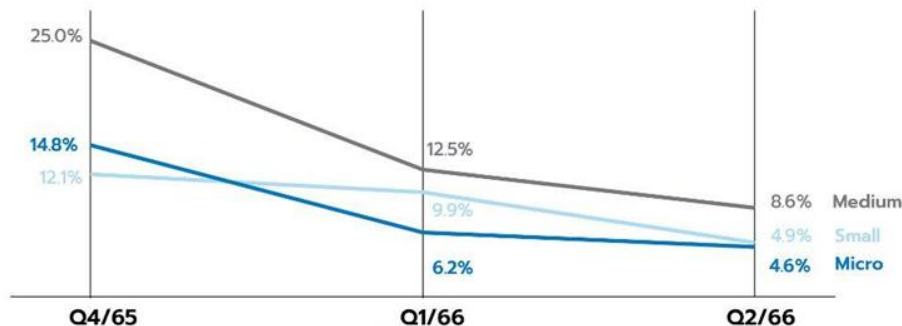
- ค่าปลีกอุปโภค/บริโภค (Modern trade)
- ค่าปลีกอุปโภค/บริโภค (ดั้งเดิม)
- ร้านอาหาร/ภัตตาคาร
- ค่าส่งสินค้าอุปโภคและบริโภค
- ผลิตเสื้อผ้าและสิ่งทอ

MSME มีการขอปรับโครงสร้างหนี้ชะลอตัวลง โดยมีสัดส่วนการขอปรับโครงสร้างหนี้ในไตรมาสที่ 2 ปี 2566 ร้อยละ 4.5 และมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นตามขนาดธุรกิจ

ธุรกิจ MSME ที่มีการขอปรับโครงสร้างหนี้จากแหล่งเงินทุนในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา

ธุรกิจ MSME ที่มีการขอปรับโครงสร้างหนี้

หมายเหตุ : การตีความของการปรับโครงสร้างหนี้ ส่วนหนึ่ง คือ การขอได้รับความช่วยเหลือจากสถาบันการเงิน/แหล่งเงินทุน ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการชำระหนี้

MSME ส่วนใหญ่ยังคงเผชิญปัญหาด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูง ส่งผลกระทบต่อ ต้นทุนการกู้ยืม และมีข้อเสนอแนะให้ช่วยเหลือด้านการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะความช่วยเหลือในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือสินเชื่อของธุรกิจ MSME ที่มีภาระหนี้สิน

ปัญหา และอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือสินเชื่อ

ความช่วยเหลือด้านการเงิน และภาระหนี้สินที่ธุรกิจต้องการ

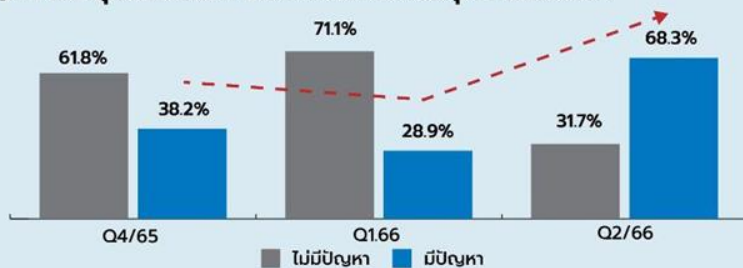

หมายเหตุ : ↑ ปรับตัวเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับการสำรวจในไตรมาสก่อนหน้า

ปัญหาสำคัญของ MSME ที่ ยังไม่มีภาระหนี้สิน คือ รูปแบบสินเชื่อไม่ตรงตามความสามารถในการชำระ ทั้งดอกเบี้ยสูง และระยะเวลาสัญญาสั้น รวมถึงคุณสมบัติไม่ผ่านเงื่อนไข โดย MSME เสนอให้มีการจัดทำสถาบันการเงินของภาครัฐที่เอื้อให้ธุรกิจเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

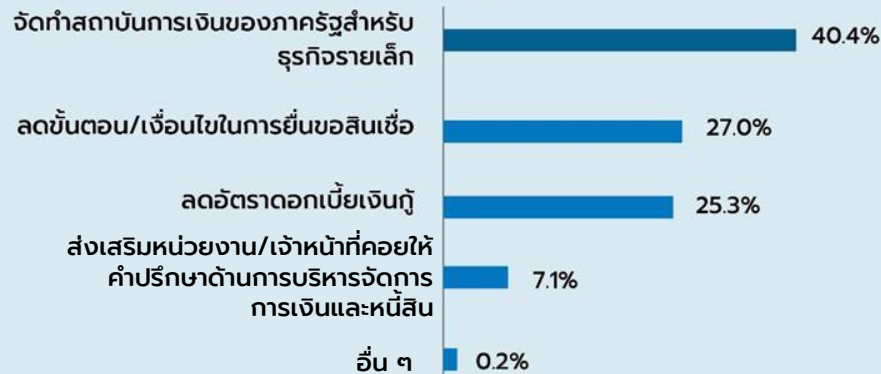
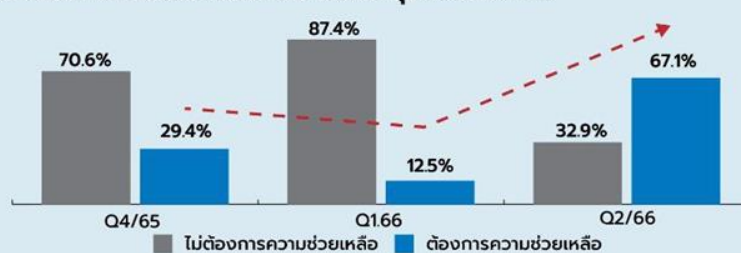
ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะความช่วยเหลือในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือสินเชื่อของธุรกิจ MSME ที่ไม่มีภาระหนี้สิน

ปัญหา และอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือสินเชื่อ

รูปแบบสินเชื่อที่ไม่ตรงความสามารถในการชำระของ MSME คือ ดอกเบี้ยสูง รวมถึงระยะเวลาสัญญาสั้น MSME กังวลต่อความสามารถในการชำระในอนาคต

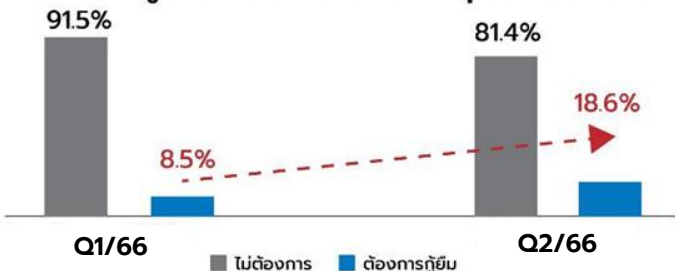
ความช่วยเหลือด้านการเงิน และภาระหนี้สินที่ธุรกิจต้องการ

MSME โดยรวมมีความต้องการกู้ยืมในอนาคตขยายตัว โดยเฉพาะในภาคการค้า และภาคการผลิต ตามลำดับ

แผนการกู้ยืมเงินในอนาคตของธุรกิจ MSME

ภาคธุรกิจที่ต้องการกู้ยืมมากที่สุด คือ

7 สาขาธุรกิจที่ต้องการกู้ยืมมากที่สุด คือ

- บริการซ่อมบำรุง
- คำปลักอุปโภค/บริโภค (Modern trade)
- ผลิตเครื่องหอมเครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์ในห้องน้ำ
- ผลิตเสื้อผ้าและสิ่งทอ
- คำสังวัสดุก่อสร้าง
- คำปลักอุปโภค/บริโภค (ดั้งเดิม)
- ผลิตภัณฑ์จากโลหะ

ธุรกิจที่มีภาระหนี้สิน

แผนการนำเงินทุนไปใช้

- เงินทุนหมุนเวียนในกิจการ
- ลงทุนซื้อและ/หรือปรับปรุงสถานประกอบการ
- ขยายธุรกิจ

วงเงินสินเชื่อที่ต้องการ

ธุรกิจที่เคยมีภาระหนี้สิน

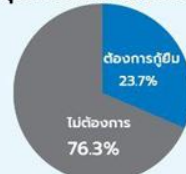
แผนการนำเงินทุนไปใช้

- ขยายธุรกิจ
- เงินทุนหมุนเวียนในกิจการ

วงเงินสินเชื่อที่ต้องการ

ธุรกิจที่ไม่มีภาระหนี้สิน

แผนการนำเงินทุนไปใช้

- ขยายธุรกิจ
- เงินทุนหมุนเวียนในกิจการ
- ลงทุนซื้อเครื่องจักร/อุปกรณ์

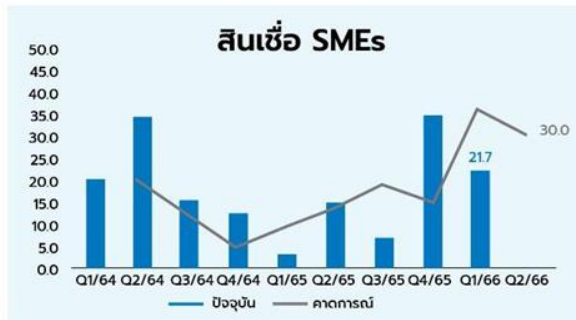
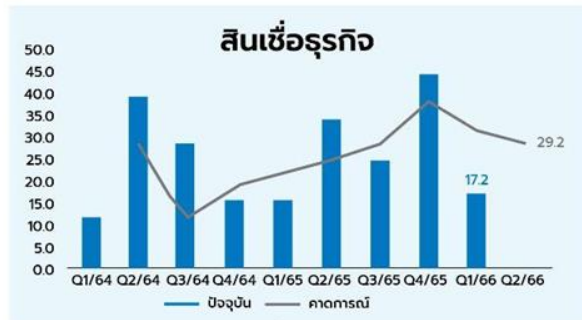
วงเงินสินเชื่อที่ต้องการ

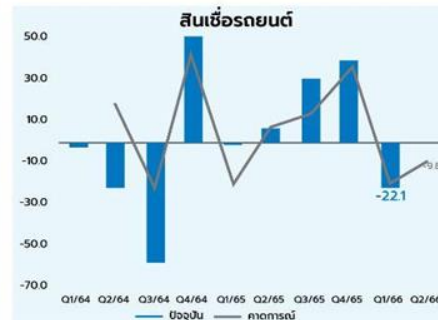
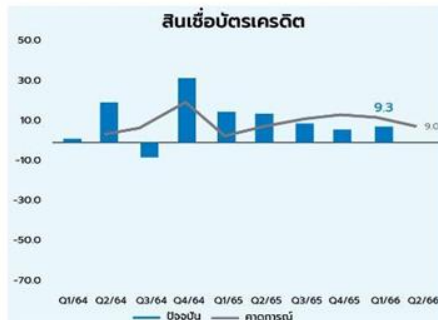
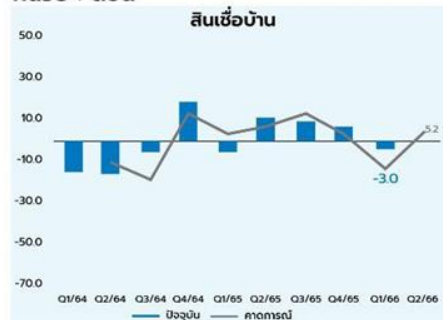
ความต้องการสินเชื่อของธุรกิจ

หน่วย : ดัชนี

ความต้องการสินเชื่อของภาคครัวเรือน

หน่วย : ดัชนี

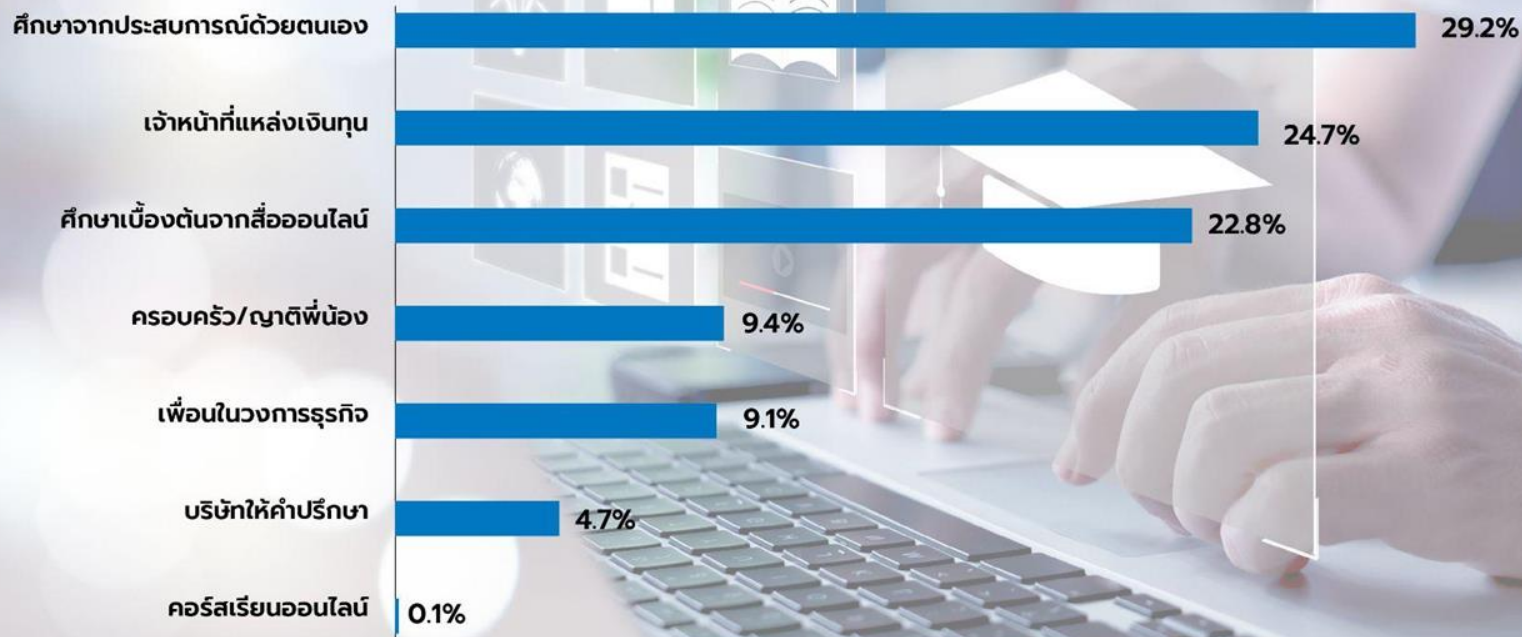

หมายเหตุ : ดัชนีมีค่ามากกว่า 0 หมายถึง สินเชื่อเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

MSME ส่วนใหญ่มีแหล่งความรู้ในการบริหารด้านการเงินธุรกิจ จากการศึกษามาก ประสบการณ์ด้วยตนเอง รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่แหล่งเงินทุน

แหล่งความรู้ที่ปรึกษาของธุรกิจ MSME ในการบริหารจัดการด้านการเงิน แหล่งเงินทุน และระบบหนี้สินของธุรกิจ

ประเด็นที่น่าสนใจ

สถานการณ์ด้านหนี้สินกิจการของ MSME ไตรมาสที่ 2 ปี 2566

เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ MSME จำนวน 2,691 ราย จาก 6 ภูมิภาค ระหว่างวันที่ 17-27 มิถุนายน 2566

MSME ไตรมาสที่ 2 มีการกู้ยืมเงินขยายตัว ส่วนใหญ่นำมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ

MSME มีสัดส่วนการกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนนอกระบบสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น

ภาระหนี้สินทั้งหมดของ MSME ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 50,000 - 100,000 บาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า

MSME มีความสามารถในการชำระหนี้มากขึ้น แต่มี MSME ร้อยละ 42.2 ที่มีปัญหาด้านการชำระหนี้

จากปัญหาด้านสภาพคล่องที่ลดลง และรายได้ไม่พอค่าใช้จ่าย เป็นสำคัญ

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นปัญหา/อุปสรรคสำคัญของ MSME

5 อันดับอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และสินเชื่อ

ความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุดของ MSME คือ การลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เพื่อเพิ่มความสามารถในการชำระหนี้และการเข้าถึงเงินทุน

5 อันดับความช่วยเหลือด้านการเงินและการหนี้สิน

EXECUTIVE SUMMARY

- จากการสอบถามธุรกิจ MSME กับสถานการณ์ด้านหนี้สินกิจการของ MSME ไตรมาสที่ 2 ปี 2566 พบว่า การกู้ยืมเงินของ MSME ขยายตัว ส่วนใหญ่นำมาใช้หมุนเวียนในกิจการ ส่วนภาคการลงทุน คือ การซ่อมแซมสถานประกอบการเป็นหลัก
- MSME มีสัดส่วนกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนนอกระบบสถาบันเพิ่มขึ้น โดยเป็นการกู้ยืมจากเพื่อน /ญาติพี่น้องมากที่สุด ตามแนวโน้มการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบสถาบันการเงินที่เข้มงวดมากขึ้น
- MSME ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินอยู่ในช่วง 50,000 ถึง 100,000 บาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจรายย่อย ส่วนระยะเวลาสัญญาเงินกู้ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ไม่เกิน 7 ปี
- ต้นทุนการกู้ยืมเงินของ MSME ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า โดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจรายย่อย และขนาดย่อม
- ไตรมาสที่ 2 ปี 2566 MSME มีสัดส่วนภาระหนี้สินเปลี่ยนแปลงทั้งที่เพิ่มขึ้น และลดลง โดยเฉพาะในธุรกิจขนาดย่อม และขนาดกลาง ส่วนรายย่อยมีแนวโน้มภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นมากกว่า
- ปัญหาการเงิน และภาระหนี้สินของ MSME มีแนวโน้มดีขึ้นในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม MSME กว่าร้อยละ 50 ยังคงเผชิญปัญหา โดยเฉพาะด้านสภาพคล่องที่ลดลง และรายได้ไม่พอกับรายจ่าย
- MSME ส่วนใหญ่ยังมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา ตามการเริ่มฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม MSME กว่าร้อยละ 40 มีแนวโน้มเจอปัญหาการชำระหนี้ โดยเฉพาะในกลุ่มรายย่อย
- MSME ส่วนใหญ่ยังคงเผชิญปัญหาด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูง ที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการกู้ยืม
- MSME ทั้งที่มีภาระหนี้สิน และไม่มีภาระหนี้สินกำลังเผชิญปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และสินเชื่อ และมีความต้องการช่วยเหลือด้านการเงิน และภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า
- สิ่งที่ **MSME ที่มีภาระหนี้สิน** ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด คือ การลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้
- ส่วนความช่วยเหลือของ **MSME ที่ยังไม่มีหนี้สิน** ต้องการมากที่สุด คือ การจัดทำสถาบันการเงินที่เอื้อต่อการเข้าถึงของธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นสินเชื่อการเก็บอัตราดอกเบี้ย รวมถึงระยะเวลาสัญญาสินเชื่อ